

Kitaabka Daanyeel - Lambarka Kow iyo Toban

Imtixaannada Nebinimada ee Gudcurka ku Jira iyo Soo Bixitaanka Ekaanta

Jeff Pippenger

2023-12-06

Daanyeel cutubka koowaad wuxuu matalaa farriinta malaa'igta koowaad, cutubka labaadna wuxuu matalaa farriinta malaa'igta labaad. Astaanta nebiyannimada gudaheeda, farriinta koowaad waa in Ilaah laga cabsado, farriinta labaadna waa in Ilaah ammaan la siiyo, farriinta saddexaadna waxay tilmaantaa saacadda xukunka. Ka hor inta aynaan si toos ah u gelin cutubka labaad ee Daanyeel, dib-u-eegis yar ayaa loo baahan yahay. Farriinta malaa'igta labaad waxay ugu horrayn tilmaantaa dhicitaankii Baabuloon.

Markaasaa waxaa raacay malaa'ig kale oo leh, Baabuloon waa dhacday, waa dhacday, magaaladaas weyn; maxaa yeelay quruumaha oo dhan waxay ka cabbisay khamriga cadhada sinadeeda. Muujintii 14:8.

Malaa'igta labaad waxay qeexaysaa dhicitaankii Baabuloon inuu yahay xaqiiqda ah inay “quruumaha oo dhan ka cabbisay khamriga cadhada sinoheeda.” Dhicitaankeedu waa jawaabta ka dhalatay inay sino la samaysay quruumaha oo dhan. Sinadaasi waxaa lagu keenay caqiidooyinkeeda beenta ah, kuwaas oo loo metelay “khamri.” Kaniisadda Katooligga waxay ka kooban tahay waxbariddo been ah oo badan, laakiin caqiidada beenta ah ee si toos ah ula xidhiidha dhicitaankeeda waa caqiidada beenta ah ee dhalisa “cadhadeeda.” Caqiidadaasu waa isku darka kaniisadda iyo dawladda, iyadoo kaniisaddu ay gacanta ku hayso xiriirkaas. Cadhada kaniisadda Katooligga waa silcinteeda ay ku hayso kuwa ay u aqoonsato bidcooleyaal. Cadhadeeda waxaa lagu fuliyaa sino ay la samayso boqorrada dhulka. Iyadoo aan lahayn xiriirkeeda iyo xukunkeeda ay ku leedahay boqorrada dhulka, ma ay yeelan lahayn awood ay ku silciso kuwa ay ku qeexdo bidcooleyaal. Sidaas darteed, dhicitaankeeda labaad wuxuu calaamadaynayaa xilliga mustaqbalka marka ay mar kale awoodi doonto inay fuliso cadhadeeda sidii ay hore u samayn jirtay, taas oo ka dhalanaysa sino ay la samayso boqorrada dhulka. Boqorrada dhulku waxay galaan xiriirkaas sharci-darrada ah iyagoo cabbaya beenteeda. Dhicitaankii Baabuloon waxaa markii ugu dambaysay lagu dhawaaqaa Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad.

Oo waxyaalahaas dabadeed waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh awood weyn; oo dhulkiina waxaa iftiimiyey ammaanteedii. Oo waxay ku qaylisay cod weyn oo xoog leh, iyadoo leh, Baabuloon tii weynayd way dhacday, way dhacday, oo waxay noqotay hoyga jinniyada, iyo meesha lagu hayo ruux kasta oo wasakh ah, iyo qafiska shimbir kasta oo aan nadiif ahayn oo la karahsan yahay. Waayo, quruumaha oo dhammu waxay ka cabbeen khamriga cadhada sinadeeda, oo boqorradii dhulkuna iyada ayay la sinaysteen, oo baayacmushariyadii dhulkuna waxay ku taajireen badnaanta raaxadeeda. Oo waxaan maqlay cod kale oo samada ka yimid, isagoo leh, Dadkaygow, ka soo baxa iyada, inaydnaan dembiyadeeda qayb uga noqon, iyo inaydnaan belaayooyinkeeda ka qaadan. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen samada, oo Ilaahna wuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii. U

abalguda sida ay idiin abalgudday, oo laba jibaara sida ay shuqulladeedu yihiin; koobkii ay ka buuxisayna laba jibbaar ugu buuxiya. Muujintii 18:1–6.

Koobkii tijaabada ee kaniisadda Katooliga waxa uu dhammaaday 1798, laakiin iyadu waxay mar kale ku celin doontaa silcintii ay fulisay intii lagu jiray Qarniyadii Mugdiga, inta lagu jiro qalalaasaha sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

Habase yeeshee, waxaan kugu hayaa waxyaalo yar; waayo, waxaad u oggolaatay naagtaas Yesebeel, oo isu taqaan nebiyad, inay wax barato oo ay addoommadayda ku sasabto inay sino sameeyaan oo ay cunaan waxyaalaha sanamyada loo sadqeeyey. Oo waxaan siiyey iyada waqti ay sinooyinkeeda uga toobad keento; laakiinse ma ay toobad keenin. Bal eeg, waxaan iyada ku tuurayaa sariir, oo kuwa la sinaysta iyadana waxaan ku ridayaa dhib weyn, haddaanay ka toobad keenin falimahooda. Muujintii 2:20–22.

Waxaa la siiyey kun iyo laba boqol iyo lixdan sannadood inay toobad keento, wayna diidday. Saddexdii sano iyo badhkii abaarta ee horseeday Buur Karmel waxaa la siiyey Yesebeel inay toobad keento, iyaduna way diidday. Marka sharciga Axadda ee dhowaan iman doona laga hirgeliyo Maraykanka, kan ugu horreeya boqorrada dhulka ee maalmaha ugu dambeeya la sinaysta iyada waa Maraykanka, bahalka dhulka ee Muujintii 13. Markaasay koobkii wakhtigeeda tijaabada ahayd buuxisay.

“Qaranka ugu weyn uguna mudan ee dunida dusheeda ku taalla waa Maraykanka. Daryeel naxariis leh ayaa dalkaas gaashaan uga dhigay, oo ku dul shubay barakooyinka ugu dookhsan ee Samada. Halkan kuwa la silciyey oo la dulmiyey waxay ka heleen magangelyo. Halkan waxaa lagu baray rumaysadka Masiixiga isagoo daahirnimadiisa ku sugan. Dadkan waxay ahaayeen kuwa loo hibeeyey iftiin weyn iyo naxariiso aan la qiyaasi karin. Laakiin hadiyadaha waxaa looga abalguday mahadnaq la’aan iyo illoobidda Ilaah. Kan Aan Xadidnayn wuxuu quruumaha kula xisaabtamaa xisaab, dembigooduna wuxuu le’eg yahay inta iftiin ah ee ay diideen. Haddaba diiwaan cabsi leh ayaa ka qoran buugga Samada oo ka dhan ah dalkeenna; laakiin dembiga buuxin doona qiyaasta xumaanteeda waa dembiga ah in la buriyo sharciga Ilaah.

“Inta u dhexaysa sharciyada dadka iyo amarrada Rabbiga waxaa iman doona isku dhicii ugu dambeeya ee weyn ee khilaafka u dhexeeya runta iyo qaladka. Dagaalkan ayaynu hadda galaynaa,—dagaal aan u dhexayn kiniisado iska soo horjeeda oo u loollamaya sarraynta, laakiinse u dhexeeya diinta Kitaabka Quduuska ah iyo diinta sheekooyinka mala-awaalka ah iyo caadooyinka. Awoodaha ku midoobi doona runta iyo xaqnimada ka geesta ah murankan ayaa imminka si firfircoon u shaqaynaya.” Spirit of Prophecy, volume 4, 398.

Xeerka Axadda, calaamadda bahalka waa la dhaqan-geliyaa, sidaas darteedna “waxaa la burinayaa sharciga Ilaah.” Ka hor xeerka Axadda, sawirka bahalka ayaa lagu sameeyaa gudaha Maraykanka. Xeerka Axaddu wuxuu yimaadaa xilli go’an, laakiin samaysanka sawirka bahalku waa muddo waqti ah. Muddadaas waqti waa muddada nebiyannimo ee uu matalayo cimriga Daanyeel, sida ay u matalaan toddobaatanka sannadood ee maxaabiisnimada ee ku qoran Daanyeel cutubka koowaad. Toddobaatankaas sannadood waxay ku bilaabmeen Yehooyaaqiim, iyadoo astaan u ah markii farriintii kowaad la awoodsiiyey 11 Sebtembar, 2001, waxayna ku dhammaadeen burinta

sharciga Ilaah, sida uu u matalayo “amarkii” Kuuros.

Taariikhda nolosha nebinnimo ee Daanyeel oo toddobaatan sannadood ah waxay astaan u tahay dhowr khad oo waxsii sheegid ah. Waxay matalaysaa wakhtiga la shaabadeeyo boqol iyo afartan iyo afar kunka. Waxay matalaysaa hab tijaabo oo saddex-tallaabo ah oo lagu muujiyey saddexda malaa’igood ee Muujintii afar iyo toban, waxayna matalaysaa qaab-dhismeedka erayga Cibraaniga ah ee “runta.” Waxay matalaysaa daahirinta wiilasha Laawi ee uu dhammaystiro rasuulka axdiga. Waxaa astaan ahaan u muujiyey Masiixa oo laba jeer macbudka nadiifiyey. Waxaa astaan ahaan u muujisay riddada sii kordhaysa ee Yerusaleem gudaheeda ku dhacaysa ee ku qoran Yexesqeel cutubyada siddeed iyo sagaal. Waxay sidoo kale matalaysaa taariikhda lagu sameeyo suuradda bahalka gudaha Maraykanka.

Sanamka bahalka waxaa kaloo lagu matalaa sinooyinkii Yesebeel la lahayd Axaab, sinooyinkii Herodos la lahaa Herodiyaas, dibigii dahabka ahaa ee kacdoonkii Haaruun, labadii macbud oo cibaado been-abuur ah oo Yerobocaam ka dhisay Beytel iyo Daan, nebiyadii Bacal iyo nebiyadii Cashtaroodh ee qisadii Buur Karmel. Qeexidda keliya ee sanamka bahalka ee ku jirta qoraallada Ellen White waa isu-keenidda kaniisadda iyo dawladda, iyadoo kaniisaddu ay xukunka ku hayso xiriirkaas. Arrintaas oo ah in kaniisaddu ay dawladdu ka taliso waa dulucda waxa dukumeentiga quduuska ah, kaas oo ah Dastuurka Maraykanka, loo sameeyey inuu ka ilaaliyo. Marka mabda’ a kala-soocidda kaniisadda iyo dawladda uu bahalka dhulku ka tago sharciga Axadda ee soo dhow, midowga dhammaystiran ee kaniisadda iyo dawladda ee Maraykanka wuu rumoobi doonaa.

Laga bilaabo Sebtembar 11, 2001 ilaa sharciga Axadda ee Maraykanka waxaa jira imtixaan muuqda, kaas oo ku salaysan in ardayda wax sii sheegidda ay gartaan samaysanka ekaanta bahalka. Hadda waxaannu joognaa dhammaadka ugu dambeeya ee hannaankaas. Hannaanka lagu samaynayo ekaanta bahalka gudaheeda waxaa ku jira dhaqdhaqaaqyo dhawr ah oo ka qayb qaata horumarka buuxa ee ka muuqda sharciga Axadda, halkaas oo calaamadda bahalka lagu khasbo. Waxaa jira dhaqdhaqaaqyo siyaasadeed, dhaqdhaqaaqyo diimeed, dhaqdhaqaaqyo bulsheed, iyo dhaqdhaqaaqyo dhaqaale. U fiirsada dhacdooyinka lagu xusay xiriirka ay la leeyihiin samaysanka ekaanta bahalka ee cutubkan soo socda.

“Diyaargarowgii horeba wuu socdaa, dhaq-dhaqaaqyona way socdaan, kuwaas oo ku dambayn doona samaynta ekaanta bahalka. Dhacdooyin baa lagu soo kordhin doonaa taariikhda dunida, kuwaas oo rumoobin doona saadaalladii wax sii sheegidda ee ku saabsan maalmahan ugu dambeeya” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 976.

Samaysanka suuradda bahalka wuxuu ku lug leeyahay diyaargarow isa soo taraya oo ay ku jiraan “dhacdooyin” iyo “dhaqdhaqaaqyo,” labaduba jamac ahaan. Taariikhda uu matalaysto toddobaatankii sannadood ee maxaabiisnimada ee Daanyeel waxay ka bilaabatay Yehooyaaqiim, waxayna ku dhammaatay amarkii Kuros. Ciise wuxuu ku muujinayaa dhammaadka wax bilowga wax kale, waxaana jira “amar” matalaya bilowga muddada ay toddobaatanka sannadood ee waxsii sheegidda ee Daanyeel astaan u yihiin. “Amarkaas” wuxuu ahaa Xeerka Waddaniyadda ee Maraykanka (USA Patriot Act), kaas oo si cad loogu saleeyey weerarkii Islaamka ee hoogga saddexaad. Laakiin si ka duwan amaradii fulineed ee kelitaliska ahaa ee Abraham Lincoln intii

lagu jiray Dagaalkii Sokeeye, ama Franklin Roosevelt intii lagu jiray Dagaalkii Labaad ee Adduunka, Xeerka Patriot weli waa dhaqan, waxaana aad u badan in la sii xoojiyo oo la adkeeyo marka colaadaha lala jiro Islaamka caalamiga ahi sii kordhaan. Amaradii fulineed ee labadaba Dagaalkii Sokeeye iyo Dagaalkii Labaad ee Adduunku waxay ku dhammaadeen dhammaadka colaadaha, laakiin ma jiri doono dhammaad colaadaha lala jiro Islaamka caalamiga ah, ee beddelkeeda waxaa jiri doona weerarro argagixiso oo sii kordhaya oo dunida oo dhan ka dhaca.

Waxa jira laba falsafadood oo sharciyeed oo asaasi ah oo ku dhex jira dhaqanka reer Galbeedka: Sharciga Ingiriiska iyo Sharciga Rooma. Mabaadi'da Sharciga Ingiriisku waa in qofku yahay aan dembi lahayn ilaa dembigiisa lagu caddeeyo, halka mabaadi'da Sharciga Rooma ay tahay in qofku yahay dembiile ilaa aan dembi lahayntiisa lagu caddeeyo. Xeerka USA Patriot Act waa tusaale caan ah oo ka mid ah Sharciga Rooma, wuxuuna si toos ah uga soo horjeedaa Sharciga Ingiriiska. Tani waa mid ka mid ah “dhacdooyinka” la keeni lahaa marka la samaynayo ekaanta bahalka. Haddii Maraykanku uu noqonayo ekaanta Kaatooligga, falsafadda diineed iyo siyaasadeed ee Kaatooligga waxay u baahnaan lahayd in lagu aasaaso Maraykanka ka hor hirgelinta calaamadda bahalka.

“Mowduucan ayaa si xoog leh maskaxdayda isu saaray. Ka fiirsada; waayo, waa arrin leh muhiimad aad u weyn. Labadan kooxood kee baynu danteenna ku aqoonsan doonaa? Hadda ayaynu samaynaynaa doorashadeenna, oo dhowaan ayaynu kala garan doonaa kan Ilaah u adeega iyo kan aan isaga u adeegin. Akhriya cutubka afraad ee Malaakii, oo si dhab ah uga fiirsada. Maalinta Ilaah aad bay noogu dhowdahay. Dunidu kaniisadda ayay beddeshay. Labaduba is-waafaq bay yihiin, oo waxay ku dhaqmayaan siyaasad aragti-gaaban. Protestants-ku waxay ku hawlgeli doonaan taliyayaasha dalka inay sharciyo sameeyaan si loo soo celiyo awooddii luntay ee ninka dembiga, kaas oo ku fadhiya macbudka Ilaah, isaga oo isa tusaya inuu Ilaah yahay. Mabaadi'da Kaatooligga Roomaanka waxaa la hoos gelin doonaa daryeelka iyo ilaalinta Dawladda. Riddo qaran oo sidan ahi waxaa si dhakhso leh u raaci doonta halaag qaran. Diidmada runta Kitaabka Quduuska ah mar dambe looma dulqaadan doono kuwa aan sharciga Ilaah ka dhigan xeerka noloshooda. Markaas ayaa cod laga maqli doonaa qabuuraha shuhadada, kuwaas oo ay matalayaan nafihii Yooxanaa arkay in loo dilay ereyga Ilaah iyo markhaatifurka Ciise Masiix ee ay haysteen; markaasna ducadu waxay ka kori doontaa ilmo kasta oo run ah oo Ilaah, ‘Waa wakhti, Rabbiyow, inaad wax qabato; waayo, sharcigaagii way buriyeen.’” General Conference Daily Bulletin, January 1, 1900.

Qoraalkii hore wuxuu calaamadinayaa wakhtiga ay “mabaadi'da Kaatooligga Roomaanku geli doonaan daryeelka iyo ilaalinta Dawladda,” isagoo taas ku dhacaysa sharciga Axadda. Sharciga Axaddu waa dhammaadka muddada astaanta ah ee bilaabatay Sebtembar 11, 2001. Xeerka Patriot Act bilowgii wuxuu tusaale u yahay sharciga Axadda dhammaadka. Laba ka mid ah dhacdooyinka la keenay si loo sameeyo sawirka bahalka waxay ahaayeen imaatinka Hoogga saddexaad, iyo Patriot Act-kii xigay.

Samaynta ekaanta bahalka waa imtixaanka lagu go'aamin doono masiirkeena weligeed ah, waxayna timaaddaa ka hor sharciga Axadda. Marka la joogo sharciga Axadda, wakhtigii tijaabadeenna innagoo ah Adventist-ka Maalinta Toddobaad wuu xidhmaa, waana halkaas meesha

shaabadda muuqata lagu dul saaro oo calankuna kor loogu qaado. Samaynta ekaanta bahalka waxay dhacdaa ka hor sharciga Axadda, ka hor shaabadaynta muuqata, iyo ka hor xidhitaanka wakhtiga tijaabada.

“Rabbi wuxuu si cad ii tusay in sanamkii bahalka la samayn doono ka hor intaan wakhtiga tijaabadu xidhmin; waayo, waa inuu noqdaa imtixaanka weyn ee dadka Ilaah, kaas oo aayahooda weligeed ah lagu go’aamin doono. Mowqifkaagu waa isku dhexyaac is-khilaafaad ah oo sidaan u badan in ay aad u yar yihiin kuwa lagu khiyaanayn doono.

“Muujintii 13 mawduucan si cad baa loogu soo bandhigay; [Muujintii 13:11–17, waa la soo xigtay].”

“Tanu waa imtixaanka ay tahay in dadka Ilaah maraan ka hor inta aan la shaabadayn. Kuwa kulligood oo daacadnimadooda Ilaah ku caddeeyey iyagoo dhawray sharcigiisa, oo diiday inay aqbalaan sabti been-abuur ah, waxay hoos geli doonaan calanka Rabbiga Ilaaha ah ee Yehowah, oo waxay heli doonaan shaabadda Ilaaha nool. Kuwa runta asalkoodu jannada yahay ka tanaasula oo aqbala sabtida Axadda, waxay heli doonaan calaamadda bahalka” Manuscript Releases, volume 15, 15.

Muddadii wakhtiga ee samaysanka suuradda bahalka waxaa metelayey toddobaatankii sannadood ee maxaabiisnimada Daanyeel. Daanyeel wuxuu marka hore ka gudbay imtixaanka ka cabsashada Ilaah, isagoo doortay inuu cuno oo keliya cuntada Ilaah. Imtixaankii ugu horreeyey ee Daanyeel wuxuu ahaa imtixaan cunto. Imtixaankii labaad ee Daanyeel wuxuu ahaa imtixaan muuqaal ah oo dhacay dhammaadka muddo tijaabo ah oo toban maalmood ah oo lagu cunayey cuntada Ilaah, taas oo lid ku ahayd cunidda cuntada Baabuloon. Guusha cuntadaas waxaa lagu muujiyey muuqaalka jireed ee Daanyeel. Imtixaanka labaad waa imtixaan muuqaal ah. Imtixaanka koowaad waa imtixaan cunto. Daanyeel wuxuu muujiyey rumaysadkiisa, wuuna ka gudbay imtixaankii koowaad; hase ahaatee, imtixaanka labaad, Daanyeel hore uma sii arki karin inuu ka soo muuqan doono “ka buurbuuran oo ka qurux badan” kuwii cunay cuntadii Baabuloon. Mar walba waxaa jira dad u muuqda kuwo aad u caafimaad qaba, hase yeeshee cuna cunto qashin ah; waxaana jira kuwo si damiir leh ugu taagan dib-u-habaynta caafimaadka oo u muuqda sida geeri socota.

Ku-dhaqanka is-edbinta iyo iimaanka Daanyeel ee imtixaankii ugu horreeyey ayaa isaga ka gudbiyey imtixaankii labaad, in kastoo natiijadii muddadii labaad ee imtixaanka ay ku dabooshnayd “gudcur”. Milleriyiintii cunay kitaabkii yaraa Agoosto 11, 1840, dabadeedna Ilaah bay ku ammaaneen ku dhawaaqidda farriintii Qayladii Saqda-dhexe, iyadoo farriintu dalka ku dul martay sida hir weyn oo badeed. Imtixaanka labaad waa imtixaan aragti ah, kaas oo ay ka horrayso imtixaan cunto oo dhab ah iyo mid ruuxi ah, dabadeedna uu ka dambeeyo imtixaan nebiyadeed oo lagu kala saaro runta iyo khaladka. Imtixaanka labaad wuxuu dalbanayaa muujin muuqata oo iimaankii lagu qirtay imtixaankii ugu horreeyey.

Haddaba rumaysadku waa aasaaska waxyaalaha la rajaynayo, waana caddaynta waxyaalaha aan la arag. Waayo, taas ayay waayeelladii ku heleen markhaati wanaagsan. Cibraaniyada 11:1, 2.

Cutubka labaad ee Daanyeel waa imtixaan muuqaal ah, kaas oo si guul leh loo dhammaystiri karo keliya haddii cuntadii lagu doortay imtixaankii koowaad si firfircoon loogu dabaqo habka imtixaanka.

Waayo, muujintu weli waxay sugaysaa wakhti la cayimay; laakiinse ugu dambaysta way hadli doontaa, mana ay beenayn doonto. In kastoo ay raagto, sug iyada; maxaa yeelay hubaal way iman doontaa, mana ay daahi doonto. Bal eeg, naftiisa tan kor isu qaadday kuma qummana isaga dhexdiisa; laakiinse kan xaqa ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa. Xabaquuq 2:3, 4.

Natiijada imtixaanka labaad waxaa lagu reebay gudcur si loo muujiyo in rumaysadkii la qirtay ee imtixaankii koowaad uu ahaa rumaysad dhab ah iyo in kale.

“Iftiinka gaarka ah ee Yooxanaa la siiyey, oo lagu muujiyey toddobada onkod, waxay ahayd sawir-faahfaahin ka bixinaysa dhacdooyin dhici lahaa intii ay socdeen farriimaha malaa’igta kowaad iyo tan labaad. Ma ay ahayn waxa ugu habboon in dadku waxyaalahan ogaadaan, waayo rumaysadkooda waa in daruuri ahaan la imtixaamaa. Sida ay tahay nidaamka Ilaah, waxaa la dhawaaqi lahaa xaqiiqooyin ugu yaab badan oo heer sare ah. Farriimaha malaa’igta kowaad iyo tan labaad waa in la naadiyaa, laakiin iftiin kale oo dheeraad ah lama muujinayn ka hor inta aan farriimahani dhammayn hawshooda gaarka ah.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Waxaa si rabbaani ah ugu habboon in Daanyeel cutubka labaad uu ku salaysan yahay sanam, waayo wuxuu matalaa imtixaanka sanamka bahalka. Ardayda waxsii sheegidda ee garatay Sebtembar 11, 2001 inay ahayd rumoobid waxsii sheegid, waxay si calaamadaysan u cuneen kitaabka qarsoon. Dabadeedna waxaa dib loogu hoggaamiyey jiddooyinkii hore ee Adventism-ka sida ay uga muuqdaan Jaantusyadii hormuudka ee 1843 iyo 1850. Jiddooyinkii hore waxay aqoonsadeen dhaqdhaqaaqii malaa’igta kowaad, kaas oo markaas lagu hoggaamiyey inay fahmaan inuu matalayey dhaqdhaqaaqii malaa’igta saddexaad. Dhammaan muujinnadii qaaliga ahaa ee lagu hoggaamiyey inay fahmaan waxay ku yimaadeen fahamka habraaca waxsii sheegid ee ay heleen. Habraacaas waxaa tusaale u ahaa habraacii William Miller, kaas oo la xaqiijiyey markii farriintii ugu horraysay ee taariikhdiisa la awoodsiiyey Agoosto 11, 1840.

“Sannadkii 1840 rumoobid kale oo cajiib ah oo nebiyaddu way rumoobtay ayaa kicisay xiise baahsan. Laba sano ka hor, Josiah Litch, oo ka mid ahaa adeegayaashii hormuudka u ahaa ee ku wacdiyi jiray imaatinka labaad, ayaa daabacay sharraxaad ku saabsan Muujintii 9, isagoo sii sheegay dhicitaanka Boqortooyadii Cusmaaniyiinta. Sida ku cad xisaabtiisa, quwaddan waa in la afgembiyaa... 11ka Agoosto, 1840, markaas oo la filan karo in awoodda Cusmaaniyiinta ee Constantinople la jebiyo. Oo tan, waxaan rumaysanahay, waxaa la ogaan doonaa inay sidaas tahay.”

“Isla waqtigii si gaar ah loo cayimay, Turkigu, isaga oo u maraya safirradiisa, wuxuu aqbalay ilaalinta quwadaha isbahaystay ee Yurub, sidaasna wuxuu isu geliyey hoos imaanshaha quruumaha Masiixiyiinta ah. Dhacdadu si sax ah ayay u dhammaystirtay wax sii sheegidda. Markii arrintaas la ogaaday, dad tiro badan ayaa ku qancay saxnaanta mabaadi’da fasiraadda wax sii sheegidda ee ay qaateen Miller iyo saaxiibbadiis, waxaana dhaqdhaqaaqii imaatinka

lagu siiyey dardar yaab leh. Rag aqoon iyo maqaam leh ayaa Miller kula midoobay labadaba wacdinta iyo daabicidda aragtidiisa, oo laga soo bilaabo 1840 ilaa 1844 shaqadu si degdeg ah ayay u fidday.” The Great Controversy, 334, 335.

Markii dadku aqbaleen Sebtembar 11, 2001, inay tahay rumoobid wax sii sheegid, waxay sidoo kale “ku qanceen saxnaanta mabaadi’da fasiraadda wax sii sheegidda ee ay qaadatay” Future for America. Malaa’igtii waxay la soo degtay kitaabkii qarsoonaa oo waxay ku amartay kuwa cuni doona inay cunaan. Caqiidada wax sii sheegidda ee ku jirta kitaabka yar ee taariikhda Milleriyiinta, iyo kitaabka qarsoon ee taariikhdeenna hadda, ayaa loo baahan yahay si si ammaan ah looga gudbo imtixaanka samaysanka ekaanta bahalka. Laakiin ka dib cunidda, ama la milanka habraaca wax sii sheegidda, ardaygu waa inuu intaas ka dib muujiyo xaqiijin muuqata oo ku saabsan wixii uu hore u cunay. Ficilkaas rumaysadka ahi waa in lagu muujiyaa imtixaan laga gudbo iyadoo natiijadiisu tahay “mugdi”.

Xeerarkii nebinnimada ee William Miller ee taariikhda malaa’igtii kowaad, marka lagu daro furayaashii nebinnimada ee lagu aasaasay taariikhda malaa’igtii saddexaad, waxay u suurto gelisaa ardayda nebinnimada inay gartaan in mid kasta oo ka mid ah saddexda malaa’igood ee Muujintii afar iyo tobnaad uu watay farriin ku jirta kitaab yar oo ay ahayd in la cuno. Habkii ay doorteen inay ku cunaan wuxuu markaas u oggolaanayaa ardaydaas inay arkaan in markii malaa’igtii Muujintii siddeed iyo tobnaad ay soo degtay Sebtembar 11, 2001, ay gacanteeda ku haysay kitaab ay qasab ahayd in la cuno, in kasta oo aan si toos ah looga hadlin cutubka siddeed iyo tobnaad.

Malaa’igtii wuxuu gacantiisa ku hayay buug qarsoon. Caqligaas nebiyadeed waa kan Daanyeel matalo markii uu doortay inuu diido cuntadii Baabuloon. Caqligaas nebiyadeedna waa waxa lagama maarmaanka u ah in la arko samaysanka sawirka bahalka, waayo in kastoo naloo sheegay inay jiraan “dhaqdhaqaaqyo” iyo “dhacdooyin” la keeni doono marka la samaynayo sawirka bahalka, haddana waxa kale oo naloo sheegay in dhaqdhaqaaqa sharciyaynta Axadda uu ku socdo “gudcur.” Waa inaynu haysannaa “muraayadaha aragga habeenkii” ee ruuxiga ah si aynu u awoodno inaan ku aragno dhaqdhaqaaqyadooda mugdiga, waayo waa samaysanka sawirka, laakiin waxaa lagu sameeyaa “gudcur.” Waxa keliya oo lagu garan doonaa xeerarka nebiyadeed ee ardayga wax sii sheegidda uu aqbalay markii uu aqoonsaday Sebtembar 11, 2001, inay ahayd rumoobiddii imaatinka Hoogga saddexaad.

“Ilaah wuxuu muujiyey waxa dhici doona maalmaha ugu dambeeya, si dadkiisu ugu diyaar garoobaan inay ka hor istaagaan duufaanta mucaaradnimada iyo cadhada. Kuwii laga digay dhacdooyinka horyaalla ma aha inay ku fadhiistaan filasho deggan oo ku saabsan duufaanta imanaysa, iyagoo isku qancinaya in Rabbigu kuwa isaga aaminka u ah uu ku hoydin doono maalinta dhibaata. Waa inaynu noqonnaa sida niman Sayidkood sugaya, ma aha sugitaan caajisnimo leh, balse shaqo daacad ah ku jira, oo leh iimaan aan liicayn. Haatan ma aha wakhti maskaxdeenu ugu mashquusho waxyaalo qiime yar leh. Inta dadku hurdaan, Shaydaanu si firfircoon ayuu wax u habaynayaa si aan dadka Rabbiga loogu helin naxariis ama caddaalad. Dhaqdhaqaaqa Axadda hadda wuxuu ku socdaa gudcur. Hoggaamiyayaashu waxay qarintaa arrinta dhabta ah, kuwa badanna oo ku biiraya dhaqdhaqaaqa qudhoodu ma arkaan halka ay qulqulka hoose u jihaysan tahay. Sheegashadiisu waa dabacsan yihiin oo muuqaal ahaan

Masiixi ah, laakiin marka uu hadlo wuxuu muujin doonaa ruuxa masduulaagga. Waa waajib ina saaran inaan samayno wax kasta oo awooddeenna ku jira si aynu uga hortagno khatarta lagu hanjabayo. Waa inaynu ku dadaalnaa inaan hubka ka dhigno eexda annagoo isu soo bandhigayna dadka hortooda iftiin qumman. Waa inaynu hortooda keennaa su'aasha dhabta ah ee taagan, sidaasna ku dhex gelinayna diidmada ugu waxtarka badan ee ka dhanka ah tallaabooyinka lagu xaddidayo xorriyadda damiirka. Waa inaynu Baabuurka Quduuska ah baadhnaa oo awoodnaa inaan bixino sababta iimaankeenna. Nebigu wuxuu leeyahay: 'Kuwa sharka lehna shar bay samayn doonaan; oo kuwa sharka lehna midkoodna ma garan doono; laakiin kuwa caqliga leh way garan doonaan.'" Testimonies, volume 5, 452.

Daanyeel wuxuu matalaa "kuwa xigmadda leh" ee arki kara dhaqdhaqaaqa xeer-dejinta Axadda, in kastoo ay ku socoto "gudcur." Wuu sidaas samayn karaa, waayo wuxuu ka gudbay imtixaankii cuntada ka hor imtixaankii aragga. Imtixaanka aragga ee samaysanka sawirka bahalka wuxuu ka dhacaa "gudcur."

Waxaan maqaalka xiga ku bilaabi doonaa ka fiirsashadeenna Daanyeel cutubka labaad sida farriinta malaa'igta labaad.

Oo aan indhaha la' ku hagi doonaa jid aanay garanayn; waxaan ku kaxayn doonaa waddooyin aanay aqoon. Gudcurka ayaan hortooda iftiin uga dhigi doonaa, waxyaalaha qalloocanna waan toosin doonaa. Waxyaalahan waan u samayn doonaa, mana ka tegi doono. Ishacyaah 42:16.